[2024] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 45 : 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 732

ਐਸ ਵਿਜੀਕੁਮਾਰੀ

ਬਨਾਮ

ਮੋਵਨੇਸ਼ਵਰਚਾਰੀ ਸੀ

(2024 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3989)

10 ਸਤੰਬਰ 2024

[ਬੀ.ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ* ਅਤੇ ਨੋਂਗਮੀਕਾਪਮ ਕੋਟਿਸਵਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਤਨੀ) ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਮੁੱਖ ਨੋਟਸ†

ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005 - ਧਾਰਾ 25 - ਜਵਾਕ ਨੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਐਕਟ ਦੇ 25 ਅਤੇ 23.02.2015 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 12,000/- ਰੁਪਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਤੇ 1,00,000/- ਰੁਪਏ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ:

ਸਥਿਤ: ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਤਬਦੀਲੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ - ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 23.02.2015 ਦਾ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 23.02.2015 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ (ਭੱਤਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ) ਸੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਐਕਸ ਪੋਸਟ ਫੈਕਟੋ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ

---

* ਲੇਖਕ

ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਹੀਂ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ - ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 13, 17, 18]

ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005 - ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ:
ਮੌਜੂਦਾ: ਇਹ ਐਕਟ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਔਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਪੀੜਤ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ। [ਪੈਰਾ 11]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਸੰਬਾਥ ਅਬਨੇਰ ਬਨਾਮ ਮੀਰੋਨ ਲੇਡੇ, 2009 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 2851 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1898; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1973; ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 2023

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਔਰਤਾਂ ਪੀੜਤ; ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ; ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਐਕਟ, 2005 ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 25; ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005 ਦੀ ਧਾਰਾ 12; ਤਬਦੀਲੀ; ਸੋਧ; ਰੱਦ ਕਰਨਾ; ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ; ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ।

ਐਸ. ਵਿਜੀਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਮੋਵਨੇਸ਼ਵਰਚਾਰੀ ਸੀ

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3989
2022 ਦੇ CRLRP ਨੰਬਰ 674 ਵਿੱਚ ਬੰਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 06.04.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰੂਤੀ ਚਗੰਤੀ, ਸ਼ੇਖਰ ਬਡੀਗਰ, ਐਨ. ਸਾਈ ਵਿਨੋਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਸ਼ਾ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਬਾਲਾਜੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵਕੀਲ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ
ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ.
ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ।
ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬੰਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 674/2022 ਵਿੱਚ 06.04.2023 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਭਾਵ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਨੰਬਰ 6/2014, ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ 23.02.2015 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 12,000/- ਰੁਪਏ (ਸਿਰਫ਼ ਬਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਅਤੇ 1,00,000/- ਰੁਪਏ (ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਨੇ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ

ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 757/2020 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇ ਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 674/2022 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੇ 06.04.2023 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 757/2020 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 23.02.2015 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਨੰਬਰ 6/2014 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ

ਐਸ. ਵਿਜੀਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਮੋਵਨੇਸ਼ਵਰਚਾਰੀ ਸੀ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਾਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ, ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ 23.02.2015 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਨੰਬਰ 6/2014 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ; ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 23.02.2015 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਨੰਬਰ 6/2014 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ 04.03.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਥੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ, ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ 12,000/- ਰੁਪਏ (ਬਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸਿਰਫ਼) ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢੀ ਗਈ ਹੈ:

“25. ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀ

ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਜੇਕਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਣ, ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝੇ।”

ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਣ, ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 12,000/- ਰੁਪਏ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹੀ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤਲਾਕ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਕਮਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਤਬਦੀਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਇਹ ਐਕਟ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਔਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਪੀੜਤ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ।

ਐਸ. ਵਿਜੀਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਮੋਵਨੇਸ਼ਵਰਚਾਰੀ ਸੀ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(2) ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ, ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(2) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ" ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(2) ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਰਿਹਾਇਸ਼, ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਦਿ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ, ਭਾਵ, ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਦੁਆਰਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਿਆ/ਸੋਧਿਆ/ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(2) ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਤਬਦੀਲੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ "ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ" ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਕੰਸ਼ ਹੁਣ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 489 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 (CrPC, 1973) ਦੀ ਧਾਰਾ 127(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 2023 (BNNS, 2023) ਦੀ ਧਾਰਾ 146(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ (ਸੰਸਦ) ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਹਿਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਜਾਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਇਹ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਜਾਂ ਕਮੀ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਾਕੰਸ਼ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਜੋ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀ ਲਾਗਤ, ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,

ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਪਤੀ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਪਦੰਡ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤੀ ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੋਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(2) ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਸੰਬਾਥ ਅਬਨੇਰ ਬਨਾਮ ਮੀਰੋਨ ਲੇਡੇ, 2009 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਮੈਡ 2851 ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤਬਦੀਲੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਭੱਤੇ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਤਫਾਕਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਾਧਾ ਜਾਂ ਕਮੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਿਸ ਦਿਨ ਤਬਦੀਲੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।

ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 125 ਅਤੇ 127 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 125(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਇਸਦੀ ਪਿਛਲੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

“ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ:

ਐਸ. ਵਿਜੀਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਮੋਵਨੇਸ਼ਵਰਚਾਰੀ ਸੀ

23-02-2015 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ 6/2014 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੋ,

ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਓ।

ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਓ,

ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਜਾਂ ਰਾਹਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ।"

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਜੋ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 23.02.2015 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਨੰਬਰ 6/2014 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, 23.02.2015 ਦਾ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ 23.02.2015 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ, ਸੋਧਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਅਰਜ਼ੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲੀ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਦੂਜਾ, ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਉਸ ਸਾਰੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 23.02.2015 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਨੰਬਰ 6/2014 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ

ਗਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 23.02.2015 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 23.02.2015 ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਨੰਬਰ 6/2014 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ: ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ; ਦੂਜਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਦੇਰ ਨਾਲ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪੀਲ ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉੱਚ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰਾਖਵੀਂ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 23.02.2015 ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 23.02.2015 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਅਪੀਲ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ